

A családpolitikai eszközök gyermekvállalási döntésekre gyakorolt hatásainak értékelése

A kutatás az Európai Bizottság Magyarországi Képviselete megbízásából készült.

Készítették: Szabó-Morvai Ágnes, Balás Gábor, Bördős Katalin, Herczeg Bálint

A kutatás a magyarországi családpolitikai eszközök gyermekvállalási döntésekre gyakorolt hatásait elemzi. A vizsgálat a 2000-2014-es évekre vonatkozó családpolitikai beavatkozások összesített illetve önálló hatását becsüli meg.

A vonatkozó szakirodalom eddigi eredményei alapján a gyermekvállalásra leginkább a foglalkoztatottság, a stabil megélhetési és lakhatási körülmények hatnak. A kutatás eredményei világosan rámutatnak, hogy a hazai családtámogatási rendszer elemei közül is azoknak van kimutatható hatása, amelyek ezek egyikére irányulnak. Az adatok szerint azok a tényezők növelik a gyermekvállalási valószínűséget, amelyek a nők gyermekvállalást követő munkapiaci visszatérésének esélyeit növelik, például a nők foglalkoztatottsága a gyermekvállalási döntés időpontjában, a bölcsődei férőhelyek elérhetősége és a részmunkaidős foglalkoztatás elérhetősége. Emellett a rendelkezésre álló jövedelem növekedése a családi adókedvezmény segítségével, illetve a megfizethető lakhatás az otthonteremtési támogatások útján, szintén növelik a gyermekvállalási kedvet.

A további eredmények szerint az első és második gyermek vállalását jelentősen pozitívan befolyásolja az anya foglalkoztatása, a rugalmas munkaformák elérhetősége és a bölcsődei lefedettség. A harmadik gyermek születésének valószínűségére az anya foglalkoztatása negatívan hat. A családtámogatások az első gyermek születését későbbre tolják, míg a harmadik gyermek születésének valószínűségét némileg növelik.

A családpolitikák részletes elemzése azt mutatja, hogy a változásokat követő első három évben három szakpolitikai beavatkozás jár megfigyelhető pozitív hatással. A becslés alapján a családi adókedvezménnyel 7,6 millió forintba, bölcsődék építésével 5,6 millió forintba, míg az otthonteremtési támogatások növelésével 1,2 millió forintba kerül egy újabb gyermek születésének ösztönzése. A többi vizsgált beavatkozásnál nem mutatható ki szignifikáns fertilitási hatás, ugyanakkor ezek egyéb fontos funkciókkal is bírnak, például csökkentik a gyermekszegénység mértékét.

A mikro modell következtetéseit a 19 európai ország adataira kiterjesztett makro modell eredményei is megerősítik. A kedvező gazdasági és munkapiaci körülmények, valamint a csökkenő időskori-függőségi ráta nagymértékben és pozitív irányban befolyásolják a gyermekvállalást, míg a készpénzes ellátásoknak nincs kimutatható hatása a gyermekvállalási döntésekre.

HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ

A használható tudásért

Cím: 1051 Budapest, Október 6. u. 19. IV/2.

Telefon: +36 30 730 6668, Fax: +36 1 700 2257

E-mail: info@hetfa.hu, www.hetfa.hu

A kutatás eredményei alapján két fontos következtetés vonható le, amelyek segíthetik a családtámogatási rendszer hatékonyabbá tételét. *Egyrészt, a foglalkoztatás és a bérek növelését célzó gazdaságpolitikai lépések nagy eséllyel egyben a leghatékonyabb születésszám növelő szakpolitikai intézkedések is. Másrészt, az eredmények felhívják a figyelmet a megfizethető lakhatás kiemelkedő szerepére. A vizsgálat alapján egy erőteljes kormányzati bérlakásprogram fontos és hatékony részét képezhetné a kormány családpolitikai eszköztárának.*

HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ

A használható tudásért

Cím: 1051 Budapest, Október 6. u. 19. IV/2.
Telefon: +36 30 730 6668, Fax: +36 1 700 2257
E-mail: info@hetfa.hu, www.hetfa.hu